

V Bruselu dne 27.3.2013
COM(2013) 169 final

ZELENÁ KNIHA

Rámec politiky pro klima a energetiku do roku 2030

ZELENÁ KNIHA

Rámec politiky pro klima a energetiku do roku 2030

1. Úvod

Do roku 2020 má EU jasný rámec pro směřování své energetické politiky i politiky v oblasti klimatu. Tento rámec zahrnuje různé politické záměry, jako je snižování emisí skleníkových plynů, zajištění dodávek energie a podpora růstu, konkurenceschopnosti a vytváření pracovních míst díky vyspělým technologiím, nákladově efektivnímu přístupu a účinnému využívání zdrojů. Tyto politické záměry jsou realizovány prostřednictvím tří hlavních cílů soustředěných na snižování emisí skleníkových plynů, získávání energie z obnovitelných zdrojů a na úspory energie. Další cíle jsou stanoveny pro využívání energie v dopravě. Souběžně s tím EU zavedla regulační rámec vytvářející otevřený, integrovaný a konkurenční jednotný trh s energií, který napomáhá zabezpečení dodávek energie. Ačkoli EU úspěšně pokročila v plnění cílů stanovených na rok 2020, ve vytváření vnitřního trhu s energií a učinila pokrok k dosažení dalších cílů energetické politiky, je nyní potřeba zvážit zavedení nového rámce pro oblast klimatu a energetické politiky s horizontem roku 2030. Existují tři závažné důvody proto, aby se v dohledné době dosáhlo dohody na rámci do roku 2030:

- Za prvé jsou investice vynakládány v dlouhých cyklech, což znamená, že infrastruktura financována v dohledné době tu bude i v roce 2030 a déle. Investoři proto potřebují mít jistotu a snížené regulační riziko.
- Za druhé, vyjasnění cílů do roku 2030 podpoří pokrok směrem ke konkurenceschopnému hospodářství a bezpečnějšímu energetickému systému, neboť se zvýší poptávka po energeticky účinných a nízkouhlíkových technologiích a oživí se výzkum, vývoj a inovace, které by mohly přinést nové možnosti pro růst a zaměstnanost. Sníží se tím hospodářské náklady, jak přímo, tak nepřímo.
- Za třetí, přes obtíže v jednání o právně závazných mezinárodních dohodách k opatřením na zmírňování změny klimatu se stále očekává, že se do roku 2015 k mezinárodní dohodě dospěje. Do té doby si EU musí vyjasnit řadu otázek i míru svých vlastních ambicí, aby se pak mohla aktivně zapojit do spolupráce s ostatními zeměmi.

Rámec pro rok 2030 si musí klást dostatečně vysoké cíle, aby zajistil dostatečný postup EU k dosažení dlouhodobějšího cíle v ochraně klimatu. Musí rovněž zohlednit řadu důležitých změn, ke kterým došlo od přijetí původního rámce z let 2008–2009:

- důsledky současné hospodářské krize,
- rozpočtové problémy členských států a podniků, které jen s obtížemi mobilizují finanční prostředky na dlouhodobé investice,
- vývoj na trzích s energií v EU i ve světě, a to i ve vztahu k energii z obnovitelných zdrojů, nekonvenčního plynu a ropy a jaderné energie,
- obavy domácností o dostupnost energie a podniků o konkurenceschopnost,
- různé úrovně závazků a různé ambice mezinárodních partnerů v oblasti snižování emisí skleníkových plynů.

Rámec do roku 2030 musí vycházet ze zkušeností získaných při provádění stávajícího rámce: co se osvědčilo, co nefungovalo a co lze zlepšit. Měl by se zohlednit mezinárodní vývoj a posílit mezinárodní činnost v oblasti klimatu. Musí se také zjistit, jak maximalizovat synergie a jak zvládat kompromisy mezi cíli konkurenceschopnosti, zabezpečení dodávek energie a udržitelnosti.

Rámec by měl rovněž zohledňovat dlouhodobější cíle, které Komise stanovila v roce 2011 v plánu přechodu ke konkurenceschopnému nízkouhlíkovému hospodářství do roku 2050, v energetickém plánu do roku 2050 a v bílé knize o dopravě. Evropský parlament přijal o každém z těchto plánů usnesení¹. Tyto plány byly vypracovány proto, aby se nezbytným úsilím vyspělých zemí jako celku dosáhlo do roku 2050 snížení emisí skleníkových plynů o 80–95 % v porovnání s hodnotami z roku 1990. Scénáře v plánech navrhuji tyto hlavní závěry:

- Mezinárodně dohodnutý cíl stanoví, že je třeba zabránit oteplení atmosféry o více než 2°C; k tomu je třeba do roku 2030 snížit emise skleníkových plynů v EU o 40 %, aby se do roku 2050 podařilo tyto emise snížit o 80–95 %.
- Nejlepší způsob, jak transformovat energetický systém EU, je zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů, zlepšit energetickou účinnost a využívat lepší a inteligentnější energetické infrastruktury.
- Co se týče obnovitelných zdrojů energie, podle politických scénářů v energetickém plánu do roku 2050 by měl být do roku 2030 dosažen jejich 30% podíl.
- Je třeba značně investovat do modernizace energetického systému, ať už s dekarbonizací nebo bez, což ovlivní ceny energie v období do roku 2030.

Cílem této zelené knihy je konzultace se zúčastněnými stranami a získání faktů a názorů potřebných jako základ pro tvorbu rámce do roku 2030. Zelená kniha nejprve uvádí přehled informací o současném rámci a dosažených výsledcích, na což navazuje představení témat, k nimž by se měly zúčastněné strany vyjádřit. Komise zároveň konzultuje otázky související s mezinárodními jednáními o nové právně závazné dohodě pro oblast klimatu a svou politiku, jež by umožnila demonstraci technologií zachycování a ukládání uhlíku.

2. STÁVAJÍCÍ POLITICKÝ RÁMEC EU A DOSAŽENÉ VÝSLEDKY

Základem stávajícího politického rámce jsou tři hlavní cíle, jež mají být splněny do roku 2020: 1) cíl pro EU snížit emise skleníkových plynů o 20 % v porovnání s úrovní emisí v roce 1990; 2) 20% podíl energie z obnovitelných zdrojů na celkové spotřebě energie v EU s konkrétními cíli pro členské státy; 3) 20% úspora spotřeby energie oproti prognózám. Kromě toho existují specifické cíle pro rok 2020 v oblasti dopravy, a to pro využívání energie z obnovitelných zdrojů (10 %) a dekarbonizaci paliv (6 %). Rámec rovněž uznává, že různé členské státy mají různou skladbu energetických zdrojů, jsou na různé ekonomické úrovni a jsou různě operativní; obsahuje proto mechanismy ke spravedlivému rozdělení míry vyžadovaného úsilí mezi členské státy. Zahrnuje opatření pro řešení rizika úniku uhlíku a jeho dopad na energeticky náročná průmyslová odvětví. Opírá se o širokou škálu finančních nástrojů Unie a strategický plán pro energetické technologie (plán SET). Dále Komise navrhla

¹ Odkazy na usnesení Evropského parlamentu a plány jsou uvedeny v příloze, v oddíle Hlavní referenční dokumenty.

revizi právních předpisů EU o zdanění energetických produktů a elektřiny², aby se odstranily překryvy se stávajícími daňovými nástroji. Rámec do roku 2020 je doplněn o strategii Energie 2020³, která hodnotí výzvy a opatření k zajištění konkurenceschopného, udržitelného a bezpečného energetického systému.

2.1. Cíl 20% snížení emisí skleníkových plynů a prováděcí opatření

Cíl snížení emisí skleníkových plynů do roku 2020 o 20 % ve srovnání s rokem 1990 se provádí prostřednictvím systému EU pro obchodování s emisemi (EU ETS) a rozhodnutí o „sdílení úsilí“, které stanoví cíle pro snížení emisí v odvětvích, na něž se systém ETS nevztahuje. K jeho dosažení přispívají politiky EU a vnitrostátní politiky ke snižování emisí. V roce 2011 byly emise skleníkových plynů, na něž se vztahuje klimaticko-energetický balíček, odhadovány na 16 % pod úrovní roku 1990.

V rámci systému ETS je stanovena jednotná cena uhlíku z velkých průmyslových zařízení, energetických odvětví a z letecké dopravy. Pokrývá více než 10 000 zařízení a téměř 50 % všech emisí skleníkových plynů v EU. Jednotná cena zajišťuje, že jsou klimatické cíle plněny nákladově efektivním způsobem a že podniky v celé EU mají rovné podmínky. Cena uhlíku je jednou z okolností, které podniky v EU zohledňují při rozhodování o provozních a investičních otázkách, a přispěla zásadním způsobem ke snížení emisí. Nestala se však hlavní hnací silou dlouhodobých investic do nízkouhlíkových technologií. Navzdory skutečnosti, že emisní strop daný systémem pro obchodování s emisemi se do roku 2020 sníží přibližně o 21 % oproti roku 2005 a po roce 2020 dále poklesne, což v podstatě představuje právní jistotu, že budou nutné velké investice do nízkouhlíkových technologií, současný velký přebytek povolenek částečně způsobený hospodářskou krizí brání tomu, aby se tento trend odrazil v ceně uhlíku. Nízké ceny uhlíku nejsou pro investory dostatečnou motivací k investicím a zvyšují riziko patové situace způsobené překážkami pro využití technologií omezujících emise CO₂ (tzv. carbon lock-in). V některých členských státech se situace takto vyvíjí. Přijaly proto opatření na národní úrovni, jako například zdanění uhlíkově náročných paliv v odvětví ETS, nebo taková opatření zvažují. Roste nebezpečí roztržičnosti politik, které ohrožuje jednotný trh. Vnitrostátní a odvětvové politiky zároveň podřívají úlohu ETS a rovné podmínky, které se systém snažil vytvořit. Podrobnější hodnocení fungování ETS lze nalézt ve zprávě o trhu s uhlíkem⁴.

Rozhodnutí o sdílení úsilí stanoví vnitrostátní cíle pro emise skleníkových plynů v odvětvích, která nejsou zapojena do systému pro obchodování s emisemi. Celkovým cílem je na úrovni EU dosáhnout do roku 2020 10% snížení emisí ve srovnání s rokem 2005. Mnoho politik EU, včetně specifických odvětvových právních předpisů a iniciativ, přispělo ke snižování emisí i v těchto odvětvích. Jedná se o politiky, jejichž cílem je snížení emisí CO₂ a zlepšení energetické účinnosti automobilů, domácností a spotřebičů, ale také nakládání se zvláštními druhy odpadu, environmentální a zemědělská politika a politika územního rozvoje (viz příloha). Ke snížení emisí přispívá také provádění politik pro dosažení cíle v oblasti energetické účinnosti a podílu energie z obnovitelných zdrojů. Národní cíle jsou rozděleny mezi členské státy podle ekonomické způsobilosti. Některé státy potřebují emise oproti roku 2005 snížit, zatímco jiným je povolen určitý omezený nárůst emisí. Celkově je EU na dobré cestě k dosažení cíle 10% snížení emisí, ale mezi jednotlivými členskými státy jsou výrazné rozdíly. Polovina z nich ještě musí přijmout další opatření. Kromě toho směrnice

² KOM(2011) 169 v konečném znění.

³ KOM(2010) 639 v konečném znění.

⁴ Zpráva o stavu evropského trhu s uhlíkem v roce 2012 (COM (2012) 652). Zpráva se zabývá možnými způsoby řešení přebytku povolenek v systému EU pro obchodování s emisemi včetně rozšíření škály odvětví, na která se vztahuje.

o energetických službách umožňuje členským státům flexibilitu v plnění jejich cílů, ať již prostřednictvím získání mezinárodních kreditů nebo prostřednictvím obchodu s členskými státy, které svůj cíl přesáhly.

2.2. Cíl týkající se obnovitelných energií a prováděcí opatření

EU směřuje ke splnění cíle dosáhnout do roku 2020 20% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie. V roce 2010 činil podíl energie z obnovitelných zdrojů v EU 12,7 % ve srovnání s 8,5 % v roce 2005. V období 1995–2000, kdy neexistoval regulační rámec, rostl podíl obnovitelných energií o 1,9 % ročně. Po zavedení směrných cílů (2001–2010) rostl podíl energie z obnovitelných zdrojů o 4,5 % ročně. S právně závaznými vnitrostátními cíli se růst zrychlil, ale ke splnění celkového cíle pro rok 2020 musí dosáhnout v průměru 6,3 % ročně. Podíl energie z obnovitelných zdrojů v dopravě dosáhl v roce 2010 4,7 % ve srovnání s pouhými 1,2 % v roce 2005. V odvětví vytápění a chlazení podíl energie z obnovitelných zdrojů nadále roste a do roku 2020 by se měl téměř zdvojnásobit. Vzhledem k tomu, že se v důsledku hospodářské krize omezují režimy podpory a zdroje financování jsou hůře dosažitelné, bude muset většina členských států přistoupit k novým opatřením, aby se dosáhlo cílů do roku 2020.

Komise připravila přehled situace v oblasti energie z obnovitelných zdrojů v EU v roce 2012⁵. Aktualizovaná zpráva o pokroku je zveřejněna zároveň s touto zelenou knihou. Investice do výzkumu a vývoje, inovací a zavádění technologií ve velkém měřítku v tomto sektoru přispěly k výraznému snížení nákladů na technologie spojené s energií z obnovitelných zdrojů. Se zaváděním ve velkém měřítku souvisí řada problémů, jako například úplná integrace obnovitelných zdrojů energie do elektrizační soustavy v EU způsobem, který zvládne nepravidelné dodávky, a zlepšování spolupráce mezi členskými státy při dosahování cílů. Propojení velkoobchodních trhů EU s elektrickou energií pomůže integrovat energii z obnovitelných zdrojů do elektrizační soustavy, a stejně tak k tomu přispějí inteligentní sítě, které umožňují přizpůsobovat výrobu, regulaci sítí, skladování a spotřebu měnící se situaci na trzích. K rozvodu elektřiny z obnovitelných zdrojů jsou však nezbytné značné investice k dotvoření vnitřního trhu s energií směřované do přenosových a distribučních sítí, včetně přeshraniční infrastruktury. Dalším důležitým úkolem je časem zajistit, aby byly obnovitelné zdroje energie nákladově efektivnější a bylo tak možné omezit režimy podpory pouze na ty technologie a oblasti, které podporu stále ještě potřebují. Tyto systémy by měly být navrženy tak, aby se zabránilo přeplácení, zlepšila se efektivita nákladů, podpořilo se výrazné snížení emisí skleníkových plynů a posílily se inovace, zajistilo se udržitelné využívání surovin, umožnilo se přizpůsobení systému vývoji cen a zabránilo se závislosti na dotacích. Systémy by měly být stejné napříč členskými státy, zejména pokud jde o biopaliva, a měl by být zajištěn soulad s principy WTO.

2.3. Cíl v oblasti úspor energie a prováděcí opatření

Cíl snížit do roku 2020 spotřebu primární energie v EU o 20 % (ve srovnání s prognózami z roku 2007) není pro členské státy právně závazný, ale přesto se značně pokročilo i tímto směrem. Po letech, kdy spotřeba primární energie narůstala a dosáhla v letech 2005/2006 maxima (přibližně 1825 Mtoe), se od roku 2007 mírně snižuje (v roce 2011 klesla na 1730 Mtoe). Tento vývoj je částečně důsledkem hospodářské krize a částečně díky účinnosti stávajících politik. Příčinou je také snížená energetická náročnost průmyslu EU, která byla 149 toe/milion EUR v roce 2010 oproti 174 toe/milion EUR v roce 2000 a 167 toe/milion EUR v roce 2005.

⁵ Sdělení „Obnovitelná energie: významný činitel na evropském trhu s energií“, COM(2012) 271.

Přijetím směrnice o energetické účinnosti v roce 2012 byl dotvořen dnešní komplexní právní rámec na úrovni EU. Členské státy ho musí plně provádět. Díky směrnici o energetické účinnosti bude možné v této oblasti pokročit, i když Komise provedla předběžnou analýzu, z které vyplývá, že při současných politikách se cíle do roku 2020 nedosáhne⁶. Jedním z problémů je nedostatek vhodných nástrojů pro sledování pokroku a měření dopadů na úrovni členských států. Dalším velkým úkolem je mobilizace finančních prostředků potřebných k zajištění dalšího pokroku.

Od roku 2009–2010 byla přijata prováděcí opatření pro výrobky spotřebovávající elektrickou energii podle směrnic o ekodesignu a o označování energetické účinnosti štítky. Tato opatření snížila energetickou náročnost produktů pro průmysl a domácnosti, což přineslo úspory koncovým uživatelům. Byla přijata opatření pro řadu elektronických zařízení, včetně myček nádobí pro domácnosti, chladniček, praček a televizí, ale i pro pneumatiky a průmyslové výrobky, jako jsou motory, ventilátory a čerpadla. Odhaduje se, že energie uspořena díky přijatým opatřením v oblasti ekodesignu a označování v roce 2020 dosáhne výše kolem 90 Mtoe.

K řešení problému energetické spotřeby stávajících budov, zejména energie k vytápění a chlazení, přijala EU v roce 2010 revidovanou směrnici o energetické náročnosti budov. Směrnice vyžaduje, aby členské státy uplatňovaly minimální požadavky na energetickou náročnost pro nové a stávající budovy, a aby navíc zajistily, že do roku 2021 budou všechny nové budovy „budovami s téměř nulovou spotřebou energie“. Prodlevy v provádění a neúplná vnitrostátní prováděcí opatření k této směrnici ohrožují žádaný přínos stavebního sektoru ke snížení emisí skleníkových plynů a snížení spotřeby energie. Odhaduje se, že nákladově efektivními opatřeními ve stavebnictví by se do roku 2020 mohlo docílit úspor na 65 Mtoe. Evropská unie podpořila rozvoj energeticky účinných technologií, včetně partnerství veřejného sektoru v oblasti energeticky účinných budov, ekologických automobilů a udržitelné výroby.

V dopravě se podařilo snížit emise skleníkových plynů díky nařízení o zřízení výkonnostních norem pro lehká užitková vozidla, což se odrazilo v poklesu průměrné výše emisí CO₂ z nových automobilů ze 172 g/km v roce 2000 na 135,7 g/km v roce 2011.

2.4. Zabezpečení dodávek a dostupnosti energie na vnitřním trhu s energií

Klimaticko-energetický balíček z roku 2009 není jedinou pracovní linií v této oblasti. V roce 2009 a 2010 přijala EU komplexní právní předpisy týkající se vnitřního trhu s elektrickou energií a zemním plynem a v reakci na dvě krize v dodávkách plynu také nařízení o zabezpečení dodávek plynu. Vzhledem k tomu, že žádného z cílů energetické politiky nelze dosáhnout bez odpovídajícího propojení distribuční soustavy, Komise rovněž navrhla nařízení o hlavních směrech transevropské energetické infrastruktury, k jejichž schválení se dospělo politickou dohodou Evropského parlamentu a Rady. Nařízení se zabývá problémy infrastruktury k zajištění skutečného propojení na vnitřním trhu, integrací energie z různých obnovitelných zdrojů a posílením bezpečnosti dodávek⁷.

⁶ K překlenutí mezery by mělo přispět provádění opatření v bílé knize o dopravě, dalších opatření o ekodesignu, zavedení inteligentního měření a rozvoj inteligentních sítí s výslednou reakcí poptávky.

⁷ U projektů, které jsou považovány za projekty společného zájmu (PCI = projects of common interest), nařízení zavádí opatření k urychlení povolovacích postupů, mimo jiné pomocí maximální lhůty a zjednodušení postupů posuzování vlivů na životní prostředí. Nařízení rovněž nabízí lepší pobídky investorům prostřednictvím silnějších regulačních ustanovení a stanoví podmínky pro finanční pomoc EU v rámci nástroje pro propojení Evropy (*Connecting Europe Facility*).

Zavedla se další opatření EU, jako je Evropský strategický plán energetických technologií, která podporují technologický přechod prostřednictvím vývojových a demonstračních projektů pro nové a inovativní technologie: např. biopaliva druhé generace, inteligentní sítě, inteligentní města, skladování elektrické energie a elektromobilita, technologie zachycování a ukládání uhlíku, jaderná energie příští generace a obnovitelné zdroje vytápění a chlazení. Začátkem roku 2013 Komise rovněž navrhla směrnici o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva, která bude podporována v rámci navrhované revize hlavních směrů transevropské dopravní sítě (TEN-T).

Řada problémů se v době klimaticko-energetického balíčku v roce 2009 ještě neřešila. Například nebyla vymezena nezbytná přenosová a distribuční infrastruktura. Plně zohledněno nebylo ani zvládání problémů spojených se zaváděním obnovitelných zdrojů energie, včetně řešení proměnlivosti dodávek z některých obnovitelných zdrojů energie (např. větrné a solární energie). Podcenil se i dopad velkého počtu vnitrostátních systémů podpory obnovitelných zdrojů energie na integraci trhu.

Třetí soubor energetických opatření se zabýval otázkou, jak podpořit hospodářskou soutěž na trhu, ale opomněl otázku, zda trh poskytuje potřebné pobídky pro investice do výroby, distribuce a přenosu a skladovací kapacity systému s větším podílem energie z obnovitelných zdrojů. Dokud nebudou obnovitelné zdroje energie konkurenceschopné, musí cíl dosažení udržitelnějšího energetického systému jít ruku v ruce s potřebou vytvořit plně liberalizovaný a integrovaný trh s energií, který je schopen účinně mobilizovat a rozdělovat investice.

Významné vývojové směry a trendy objevující se uvnitř a vně EU poukazují na rostoucí závislost EU na dovozu energie a na technologický pokrok našich hlavních konkurentů, nové zásobovací trasy, jakož i na rostoucí význam nových výrobců energie z Afriky a Latinské Ameriky. Ovlivní to cenu energií a zabezpečení dodávek v EU.

3. KLÍČOVÉ OTÁZKY TÉTO KONZULTACE

Rámec pro politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 bude stavět na významném pokroku, kterého již bylo v této oblasti dosaženo. Musí vycházet z ponaučení získaných z aplikace stávajícího rámce a zjistit, jaká zlepšení lze učinit. Zkušenosti a názory zúčastněných stran, vycházející pokud možno z řádných důkazů, mají zásadní význam pro čtyři hlavní otázky: cíle, další nástroje politiky, konkurenceschopnost a různou operabilitu členských států.

3.1. Cíle

Základní otázky pro nový rámec politiky klimatu a energetiky do roku 2030 se týkají druhu, povahy a úrovně cílů a jejich vzájemného propojení. Měly by být cíle na evropské, vnitrostátní a odvětvové úrovni právně závazné? Na nezbytnost cílů a typy cílů existují rozdílné názory. Zatímco zkušenosti se současným rámcem ukazují, že cíle poskytnou politický impuls, dlouhodobý výhled pro investice a ukazatele pro měření pokroku, některé zúčastněné strany namítají, že stávající cíle a politiky k jejich dosažení postrádají nezbytnou celistvost nebo nákladovou efektivitu nebo že neberou dostatečně v úvahu konkurenceschopnost a hospodářskou životaschopnost a vyspělost technologií. Rámec do roku 2030 by měl vzít v potaz technologický vývoj v průběhu času a podporovat výzkum a inovace. Je tedy třeba posoudit, jaké cíle nejlépe, nejsnáze a nákladově efektivně nasměrují energetickou politiku a politiku v oblasti klimatu do roku 2030, a zda může být současný přístup zjednodušen, zejména pokud jde o nutnost různých dílčích cílů, jako například v odvětví dopravy. Tato analýza by se měla rovněž zabývat otázkou, zda je správné mít pro rok 2030 cíl pouze pro emise skleníkových plynů, přičemž je třeba vzít v úvahu další cíle, jako je zabezpečení dodávek a konkurenceschopnost.

Současné klimatické a energetické cíle pro snížení emisí skleníkových plynů, podíl obnovitelných zdrojů energie a úspor energie byly navrženy tak, aby se vzájemně podporovaly, a proto také existují interakce mezi nimi. Větší podíl energie z obnovitelných zdrojů může přinést snížení emisí skleníkových plynů, pokud tyto nebudou nahrazovat jiné nízkouhlíkové zdroje energie, a zvýšená energetická účinnost může přispět ke snížení emisí skleníkových plynů a usnadnit dosažení plánovaného podílu obnovitelných zdrojů energie. Existují jasné synergie, ale i možné negativní efekty. Například úspory energie převyšující předpoklady a výroba energie z obnovitelných zdrojů větší, než se očekávalo, může snížit ceny uhlíku oslabením poptávky po emisních povolenkách v rámci systému ETS. Tím se pak mohou oslabit cenové signály ze systému ETS směrem k inovacím a investicím do účinných technologií a zavádění nízkouhlíkových technologií a zároveň se nijak nepřispěje k dosažení celkového cíle snížení skleníkových plynů.

Rámec do roku 2030 zahrnující více cílů bude muset takové vzájemné působení výslovně připustit. Je také třeba přijmout fakt, že vyšší podíl obnovitelných zdrojů energie a větší úspory energie samy o sobě větší konkurenceschopnost a bezpečnější dodávky nezajistí. I dále budou nutné specializované politiky a také může nastat potřeba dodatečných ukazatelů, které tyto cíle lépe vystihnou.

Všeobecně se uznává fakt, že k dosažení cíle EU snížit emisí o 80–95 % do roku 2050 budou nezbytné prozatímní cíle. Klíčovým problémem je pro takové dílčí cíle zvolit nejvhodnější úroveň. Z plánu pro nízkouhlíkové hospodářství do roku 2050 vyplývá, že nákladově efektivní by bylo dosáhnout do roku 2030 40% snížení emisí oproti roku 1990. Snížení o méně než 40 % by zvýšilo náklady na dekarbonizaci hospodářství v dlouhodobém horizontu. Zatímco plán naznačuje, že snížení emisí skleníkových plynů o 40 % do roku 2030 lze dosáhnout, aniž by se nadměrně zvýšily náklady na náš energetický systém, problémem bude mobilizovat finanční prostředky potřebné k pokrytí investičních nákladů na významné počáteční investice.

Z energetického plánu do roku 2050 vyplývá, že podíl energie z obnovitelných zdrojů v energetickém systému se musí i po roce 2020 nadále zvyšovat. Cíle pro obnovitelné zdroje energie do roku 2030 budou muset být pečlivě zváženy, protože mnoho obnovitelných zdrojů energie v této lhůtě již překoná svou zaváděcí fázi a bude ve stále větší míře soutěžit s jinými technologiemi s nízkými emisemi uhlíku. Mělo by se také zvážit, zda by zvýšení podílu obnovitelných zdrojů na úrovni EU mohlo být dosaženo bez specifického cíle, ale s pomocí ETS a regulačních opatření pro vytvoření příznivých tržních podmínek. Podoba možného cíle pro obnovitelné zdroje energie bude záviset na tom, i) zda je po roce 2020 cíl pro obnovitelné zdroje považován za nezbytný k zajištění většího podílu energie z těchto zdrojů a tím k podpoře většího využití domácích zdrojů energie, snížení energetické závislosti na dovozu, zaměstnanosti a růstu; a ii) zda a jak toho lze dosáhnout bez nežádoucích dopadů režimů podpory obnovitelných zdrojů energie na energetické trhy, ceny energie a na veřejné rozpočty. Je třeba rozhodnout, zda se cílů pro obnovitelné zdroje energie lépe dosáhne s novým hlavním cílem a s dílčími cíli pro odvětví, jako je doprava, průmysl a zemědělství, nebo bez dílčích cílů, a/nebo jinými konkrétními opatřeními. Jakékoli cíle nebo politiky v oblasti obnovitelných zdrojů energie budou muset brát v úvahu rostoucí množství důkazů ohledně udržitelnosti, ceny, vyzrálosti technologií a jejich inovačního potenciálu.

Rámec EU pro energetickou účinnost politiky byl právě aktualizován přijetím směrnice o energetické účinnosti a v roce 2014 bude proveden jeho přezkum, který se zaměří s ohledem na cíle pro rok 2020. K diskusi o cíli pro úspory do roku 2030 se musí přistupovat s vědomím tohoto kontextu. Musí se zvážit řada otázek. Za prvé jsou energetická účinnost a výsledné úspory energie uznány v energetickém plánu do roku 2050 jako opatření, které se v energetickém systému v každém případě vyplatí. Ačkoli důkazy o účinnosti stávajícího

systemu nebudou plně k dispozici dříve než v roce 2014 nebo později, bude zcela zásadní zajistit soudržnost možného cíle úspor energie s jakýmkoli dalším cílem. Posoudit by se mělo i to, zda je k dosažení dalšího pokroku v oblasti energetické účinnosti lepší stanovit cíle pro členské státy nebo stanovit cíle pro jednotlivá odvětví.

Bude také zapotřebí posoudit, zda je vhodnější takové cíle i nadále měřit pomocí absolutní úrovně spotřeby energie nebo jako relativní cíl vztažený na energetickou náročnost (např. jako spotřebu energie v poměru k HDP nebo hrubé přidané hodnotě). Zatímco absolutním snížením emisí se snáze dosáhne cíle celkových úspor, relativní cíl by mohl lépe zohledňovat dynamiku hospodářství EU a realitu hospodářského vývoje.

Na rozdíl od snížení emisí skleníkových plynů a energie z obnovitelných zdrojů je současný přístup k energetické účinnosti založen na kombinaci žádoucích cílů a závazných opatření. Potřeba právních předpisů EU zahrnutých do rámce 2020 (např. rámec pro ekodesign, směrnice o energetické účinnosti, směrnice o energetické náročnosti budov) vznikla alespoň částečně proto, že neexistovaly cíle v oblasti úspor energie právně závazné pro členské státy. Veškeré právně závazné cíle pro úsporu energie / energetickou náročnost by měly nechat manévrovací prostor členským státům, aby cílů dosáhly pokud možno s využitím menšího počtu závazných opatření na úrovni EU. Takový přístup by však musel zohlednit, že mnohé právní předpisy EU přispívající ke snížené spotřebě energie hrají zásadní úlohu při vytváření vnitřního trhu s dotyčnými produkty (např. rámec ekodesignu). Pokud cíle zůstanou nezávazné, bude třeba zvážit, zda jsou současná konkrétní opatření dostatečná, či zda jsou nezbytná nová opatření. Klíčovou otázkou bude zjistit, do jaké míry se trhům s energií podaří prostřednictvím cenových signálů a reakce na poptávku dostatečně motivovat zlepšování energetické účinnosti i změny chování spotřebitelů, a zda systém pro obchodování s emisemi a jeho dopad na ceny elektřiny bude i bez konkrétních cílů nebo opatření vytvářet pobídky k úsporám energie. Bude se muset vzít v úvahu, že cenová pružnost poptávky po energii je v mnoha významných hospodářských odvětvích poměrně malá, jakož i plánované budoucí cenové úrovně a proměnlivost cen v systému ETS.

3.2. Soudržnost politických nástrojů

Cíle pro rok 2020 jsou prováděny prostřednictvím politických nástrojů na úrovni EU, které jsou úzce spojeny s vnitřním trhem. V oblasti energie z obnovitelných zdrojů, energetické účinnosti a emisí skleníkových plynů mimo systém EU pro obchodování s emisemi, například v silniční dopravě, mají členské státy větší volnost při provádění právních předpisů EU. Následkem jsou různé vnitrostátní přístupy k podpoře energie z obnovitelných zdrojů, zdanění energie a CO₂, normy energetické účinnosti budov a další opatření na zvýšení energetické účinnosti.

K řešení různých politických cílů a odstranění překážek na trhu je pravděpodobně nutné použít kombinaci nástrojů. Tyto nástroje se budou vzájemně ovlivňovat, jak je popsáno výše. Některé zúčastněné strany kvůli těmto vzájemným vlivům kritizovaly celkovou nedostatečnou soudržnost politik a upozornily na potřebu zlepšit efektivnost nákladů různých opatření týkajících se klimatu a energetiky s ohledem na technologickou proveditelnost. Kromě toho by vnitrostátní opatření neměla vést k roztržtosti vnitřního trhu. Silný důraz by měl být kladen na investice do infrastruktury, zejména do sítí, díky nimž se prohloubí integrace trhu EU a zajistí udržitelnost, konkurenceschopnost a bezpečnost dodávek energie.

Politický rámec do roku 2030 by měl tedy nastolit rovnováhu mezi konkrétními prováděcími opatřeními na úrovni EU a flexibilitou členských států, aby mohly dosahovat cílů způsoby, které nejlépe vyhovují vnitrostátní situaci při současném zachování souladu s vnitřním trhem. Bude se muset podrobně posoudit aktuální rovnováha přístupu mezi nástroji na úrovni EU

a vnitrostátními cíli/nástroji v členských státech, včetně dopadů subvencí na fosilní paliva. Jako v předchozím případě je třeba zvážit také rozdělení úsilí.

Nad rámec regulačních nástrojů poskytuje EU rovněž značnou finanční podporu na opatření související se změnou klimatu a s udržitelnou energetikou, zejména prostřednictvím politiky soudržnosti, výzkumných programů EU a v budoucnosti prostřednictvím nástroje pro propojení Evropy. Cíle opatření na ochranu klimatu budou v letech 2014–2020 představovat alespoň 20 % výdajů EU, a proto se musí zohlednit v příslušných nástrojích, aby se zajistilo, že budou přispívat k posílení energetické bezpečnosti, budování nízkouhlíkového hospodářství, které je méně náročné na zdroje a odolnější vůči změnám klimatu a které posílí konkurenceschopnost Evropy a vytvoří více ekologičtějších pracovních míst⁸.

Bude třeba posoudit, jak budou po roce 2020 přístupné mezinárodní kredity. Použitím mezinárodních kreditů se mohou omezit náklady, ale zároveň je méně jasné, jaké jsou požadavky na domácí úrovni. Kredity rovněž přispěly k přebytku povolenek v rámci systému ETS. Kromě toho průmysl EU a vlády prostřednictvím mechanismu čistého rozvoje poskytují dotace konkurenčním odvětvím, zejména v rozvíjejících se ekonomikách, jako je Čína, Indie a Brazílie. Opuštěním projektových mechanismů kompenzace ve prospěch obchodování s emisemi a jiných tržních mechanismů by se mohla lépe pojmout různá schopnost zemí jednat v oblasti změny klimatu a podpořit pokrok na cestě k vytvoření globálnějšího trhu s uhlíkem s širší mezinárodní účastí.

V odvětvích, jako je námořní doprava a letectví, je součástí politického úsilí také koordinované prosazování celosvětově uznávaných norem a politik k účinnějšímu celosvětovému snižování emisí. Prvním krokem je index energeticky účinného designu odsouhlasený Mezinárodní námořní organizací, který vstoupil v platnost v roce 2013, a očekává se, že celosvětově zpomalí růst emisí skleníkových plynů z lodní dopravy.

3.3. Podpořit konkurenceschopnost hospodářství EU

Jedním ze základních cílů energetické politiky EU je zajistit, aby energetický systém přispíval ke konkurenceschopnosti hospodářství EU zajištěním konkurenceschopnosti domácích a mezinárodních trhů s energií a cen, které jsou mezinárodně konkurenceschopné a představují cenově dostupnou energii pro konečné spotřebitele. To je důležité zejména pro ohrožené domácnosti a průmyslová odvětví, která jsou vystavena mezinárodní konkurenci a pro něž je energie důležitým faktorem podnikání. Vzhledem k tomu, že úloha elektřiny během transformace energetického systému poroste, náklady na elektřinu jsou ve výhledu do roku 2030 obzvláště důležité.

Energetická a klimatická politika mohou posílit poptávku a růst nízkouhlíkového hospodářství. EU je průkopníkem v oblasti čistých a energeticky účinných technologií, výrobků a služeb a ekologických technologií, od nichž se očekává, že společně přinesou přibližně 5 milionů pracovních míst do roku 2020⁹. Navíc mnoho z těchto politik přispívá ke snížení znečištění ovzduší a zlepšování zdraví obyvatel. Politiky byly zároveň kritizovány za nepříznivý dopad na ceny energie, které ztíží dostupnost energie pro ohrožené domácnosti a konkurenceschopnost energeticky náročných odvětví, i když by mohly snížit náklady na energii vynakládané průmyslem a zvýšit odolnost vůči nárazovým nárůstům cen energie.

⁸ Podle rozhodnutí Evropské rady na jejím zasedání ve dnech 7–8. února 2013 k víceletému finančnímu rámci.

⁹ Sdělení Na cestě k hospodářské obnově vedoucí k intenzivnímu růstu pracovních míst (COM (2012) 173 v konečném znění).

Zatímco velkoobchodní ceny energií se v EU mírně zvýšily, je zřejmé, že ceny pro koncové odběratele elektřiny z řad mnohých podniků a domácností se v reálném vyjádření v posledním desetiletí zvýšily výrazněji. Energetický plán do roku 2050 předpokládá, že tento trend bude pokračovat i v budoucnosti. Vývoj na mezinárodních trzích a využití nekonvenčních uhlovodíků může vést k většímu rozptylu cen v EU ve srovnání s jinými významnými průmyslovými ekonomikami, jako je USA, kde je nyní rostoucím zdrojem energie plyn z břidlic. V roce 2012 byly ceny plynu pro průmysl v USA více než čtyřikrát nižší než v Evropě¹⁰. Je zřejmé, že tento trend je způsoben řadou jiných faktorů než jsou politiky EU v oblasti klimatu a energetiky, a že velkoobchodní ceny elektřiny v EU jsou stále do značné míry dány cenou fosilních paliv. Značný dopad na ceny pro konečné uživatele mají také rozhodnutí členského státu o tarifech, odvodech a daních. Tyto faktory se musí při tvorbě nových politik zohlednit. Různé okolnosti, včetně zdanění, které ovlivňují vnitrostátní ceny energií je třeba analyzovat rozdílným způsobem, jelikož se zdá, že jejich dopad na celkové náklady výroby energie se také značně liší. V této souvislosti je nutno vyřešit řadu otázek.

Za prvé je plné provedení právních předpisů týkajících se vnitřního trhu je zásadní pro udržení cen pod kontrolou. Napomáhá také plnění cílů nákladově efektivním způsobem, a to posílením hospodářské soutěže na trhu a efektivnějším využíváním energetické infrastruktury (pomocí kodexů sítě).

Za druhé, je potřeba umožnit budoucí využívání domácích zdrojů ropy a plynu, tradičních i netradičních, environmentálně bezpečným způsobem, protože by mohly přispět ke snížení ceny energie v EU a omezení závislosti na dovozu.

Za třetí by další diverzifikace tras dodávek energie by mohla zlepšit hospodářskou soutěž na trzích s energií a investice do energetické účinnosti by mohly přinést významné dlouhodobé úspory. Další zavádění výroby energie z obnovitelných zdrojů musí být doprovázeno lepším řízením rozvodných sítí, snížením nákladů, zlepšením výkonnosti technologií a trvalou podporou inovací.

Za čtvrté byly vyjádřeny obavy, že závazek EU bojovat proti změně klimatu se nedočkal plné odezvy mimo EU a že tato skutečnost má dopad na konkurenceschopnost. Závazek Unie ke snížení emisí skleníkových plynů do roku 2020 o 20 % zároveň přispěl k pokroku, jehož bylo dosaženo v roce 2009 na konferenci o změně klimatu v Kodani. Více než 90 zemí již přijalo různě ambiciózní závazky. Mezinárodní společenství rovněž potvrdilo cíl zabránit globálnímu oteplení o více než 2°C. Některé státy navíc provádějí nebo připravují právní předpisy pro svůj vlastní systém obchodování s emisemi (Švýcarsko, Rakousko, Nový Zéland, Jižní Korea, Čína a některé státy USA). Bez ohledu na tento vývoj návrh EU, v němž nabízela podmíněný cíl 30% snížení emisí skleníkových plynů, nemobilizoval závazky a opatření, které by zajistily, aby celkové úsilí do roku 2020 bylo v souladu s cílem zabránit globálnímu oteplení o více než 2°C. Proto je nezbytně nutné navázat se třetími zeměmi užší spolupráci. Je rovněž nutné, aby durbanská platforma dospěla do roku 2015 k dohodě ohledně situace po roce 2020. Je to o to důležitější, že emise EU představují pouze 11 % světových

¹⁰ Podle údajů IEA se reálné ceny elektřiny pro průmysl v Evropě (OECD) zvýšily v průměru o 38 % v období let 2005 až 2012, zatímco v USA se o 4 % snížily. Skutečné ceny elektřiny pro domácnosti se od roku 2005 do roku 2012 se zvýšila o 21,8 % v Evropě (OECD) a o 8,4 % v USA. IEA „Ceny energie & daně, 4. čtvrtletí 2012“.

emisi skleníkových plynů a že tento podíl se snižuje, takže k boji proti změně klimatu je třeba účinné mezinárodní opatření¹¹.

Za páté, v oblasti letecké a námořní dopravy EU intenzivně usiluje o pokrok na příslušných mezinárodních fórech s cílem zajistit globální účast a rovné podmínky.

Za šesté je zřejmé, že vyšší ceny v rámci ETS a politiky zaměřené na rozšíření kapacit výroby energie z obnovitelných zdrojů, a to prostřednictvím podpory nebo preferenčního zacházení pro jejich uvedení na trh, by mohly zvýšit ceny elektřiny. Zároveň ETS vytváří rovné podmínky v EU a minimalizuje náklady na snížení skleníkových plynů v rámci dotčených odvětví. Systém ETS zahrnuje také opatření na omezení dopadů na konkurenceschopnost energeticky náročných odvětví, která jsou vystavena riziku úniku uhlíku. Tato opatření budou pokračovat až do roku 2020. Vzhledem k nárůstu množství bezplatných povolenek v průmyslových odvětvích a přístupu k levným mezinárodním kreditům bude dopad na tato odvětví pravděpodobně mírný nejméně do roku 2020. Pravidla státní podpory týkající se systému ETS umožňují členským státům od roku 2013 poskytovat náhradu za část nepřímých nákladů ETS pro odvětví s největší spotřebou elektřiny. Kromě toho pravidla státní podpory v oblasti životního prostředí v současné době umožňují cílené výjimky z energetických daní pro průmysl. Rámec do roku 2030 bude muset zvážit, zda a jak by měl tento přístup pokračovat.

Nakonec je při vytváření rámce do roku 2030 třeba zvážit, zda by výnosy plynoucí z ETS mohly být využity k podpoře inovací v jednotlivých odvětvích. V současné době využívají tuto možnost členské státy především tak, že používají příjmy z dražeb v přípustných mezích na poskytování státní pomoci, i když stávající rámec předpokládá financování inovací z prostředků Unie prostřednictvím programu NER300, které je však omezené na oblasti obnovitelných zdrojů energie a projektů zaměřených na zachycování a ukládání uhlíku.

3.4. Uznání rozdílných možností členských států

Členské státy jsou velmi různorodé co se týče životní úrovně a průmyslové struktury, skladby energetických zdrojů, zástavby, uhlíkové a energetické náročnosti, využitelných obnovitelných zdrojů a sociální struktury. Jednotlivé spotřebitelské skupiny mají různou schopnost investovat a přizpůsobovat se. Tuto rozmanitost je třeba při vypracování politického rámce pro rok 2030 vzít v úvahu. Jelikož cíle v oblasti klimatu a energetiky dopadají různým způsobem na jednotlivé členské státy a jejich občany různým způsobem, bude třeba způsoby umožňující účinnou spolupráci a spravedlivé sdílení požadovaného úsilí posoudit jako součást nového rámce.

Současný rámec politiky v oblasti energie a klimatu zohledňuje různé možnosti členských států tím, že umožňuje úsilí členských států při dosahování cílů Unie v oblasti klimatu a energetiky sdílet a že méně zatěžuje členské státy s nízkými příjmy. Příjmy z dražeb se rovněž částečně přerozdělují tak, aby vyrovnaly rozdíly v nákladech. Mechanismy spolupráce existují rovněž v rámci směrnice o obnovitelných zdrojích energie; umožňují energii vyrobenou z obnovitelných zdrojů v jednom členském státě započítat do cíle jiného členského státu. Avšak přes možný hospodářský přínos pro obě strany tohoto režimu zatím, s výjimkou Švédska a Norska, nikdo nevyužil. K zohlednění rozdílných vnitrostátních situací poskytuje směrnice o energetické účinnosti škálu možností, které mohou členské státy k dosažení cíle 1,5% ročních úspor použít. Patří k nim postupné zavádění 1,5% cíle, vyloučení odvětví, na

¹¹ Možnosti dospět k nové celosvětové dohodě o změně klimatu jsou řešeny v rámci samostatné poradního sdělení Mezinárodní dohoda o změně klimatu v roce 2015: *formování mezinárodní politiky pro oblast klimatu po roce 2020*.

něž se vztahuje systém ETS, zahrnutí odvětví přeměny a distribuce energie a uznávání včasných opatření. Tyto odchylky mohou být používány současně, ale nesmí narušovat celkové úspory energie vyžadované směrnici.

Pro rámec do roku 2030 je třeba zvážit, zda zachovat podobné distribuční nástroje nebo zda jsou v závislosti na cílové hodnotě a povaze budoucích cílů a opatření nutné alternativní přístupy. Přestože odlišné cíle pro jednotlivé členské státy mohou negativně ovlivňovat cíle vnitřního trhu s energií, mohou přinést spravedlivější rozdělení. Zároveň však mohou zvýšit celkové náklady na plnění cílů, pokud nejsou provázeny dostatečnou pružností při plnění, například v podobě mechanismů obchodování. Při přípravě rámce do roku 2030 bude třeba zvážit, zda mezi členskými státy existuje dostatečná pružnost, která jim umožní nákladově efektivně dosáhnout odlišených cílů. V této souvislosti by se mělo vzít v úvahu, že členské státy, ve kterých je investic nejvíce zapotřebí a které mají nejvíce možností pro hospodárné snížení emisí skleníkových plynů, rozvoj energií z obnovitelných zdrojů, zlepšení energetické účinnosti atd. mají často menší ekonomické možnosti k jejich využití. Navíc některé z těchto členských států jen obtížně získávají dostatečnou podporu ke změnám výrobních postupů a využívání energie, které by mohly ovlivnit pracovní místa a závislost na domácích zdrojích energie. Přístup k finančním prostředkům na investice, ať už se jedná o přímé financování nebo o inovativní schémata financování, je již součástí balíčku politik EU¹², ale je možné, že do roku 2030 bude muset být posílen. Tato opatření by mohla přispět ke spravedlivému a vyváženému sdílení úsilí a zároveň usnadnit veřejnosti přijetí technologií veřejností a zapojit všechny zainteresované strany při přechodu k udržitelnému, zabezpečenému a konkurenceschopnému hospodářství.

Jako součást nového rámce se budou muset připravit informace specifické pro členské státy, které se a předloží jako podklady pro diskuse o spravedlivém rozdělení úsilí, aby bylo zajištěno, že na žádný členský stát nedopadne nepatřičnou zátěž.

4. OTÁZKY

4.1. Obecně

- Jaká jsou nejdůležitější poučení z rámce do roku 2020 a současného stavu energetického systému EU pro navrhování politik do roku 2030?

4.2. Cíle

- Jaké cíle pro rok 2030 by byly nejlépe napomohly uskutečňování cílů politiky v oblasti klimatu a energetiky? Na jaké úrovni by se měly provádět (na úrovni EU, členských států nebo odvětví), a do jaké míry by měly být právně závazné?
- Vyskytly se v současných cílech do roku 2020 nesrovnalosti, a pokud ano, jak by se mohla zajistit lepší soudržnost případných cílů do roku 2030?
- Jsou vhodné cíle pro pododvětví, jako je doprava, zemědělství, průmysl, a pokud ano, které? Je například nutný cíl pro energii z obnovitelných zdrojů v dopravě, když už je stanoven cíl pro snížení emisí CO₂ z osobních automobilů a lehkých užitkových vozidel?

¹² Například navrhovaný Evropský fond pro regionální rozvoj na období 2014–2020 a nástroje pro propojení Evropy.

- Jak by mohly cíle obsažené v rámci do roku 2030 lépe zohledňovat hospodářskou životaschopnost a měnící se stupeň vyspělosti technologií?
- Jak by se měl posuzovat pokrok dalších aspektů energetické politiky EU, které by hlavní cíle nemusely zachytit, například zabezpečení dodávek?

4.3. Nástroje

- Jsou nezbytné změny dalších politických nástrojů a jejich vzájemných vztahů, včetně vztahu mezi úrovní EU a členských států?
- Jak by se mělo nejlépe definovat konkrétní opatření na úrovni EU i členských států, aby se při plnění klimatických a energetických cílů dosáhlo optimální nákladové efektivity?
- Jak je možné zabránit roztržitosti vnitřního trhu s energií, zejména vzhledem k nutnosti podporovat a mobilizovat investice?
- Která opatření by mohla vést k dalším úsporám energie co nejhospodárnějším způsobem?
- Jak mohou politiky výzkumu a inovací v EU nejlépe podpořit plnění rámce do roku 2030?

4.4. Hospodářská soutěž a zabezpečení dodávek

- Které prvky rámce politiky klimatu a energetiky by mohly být posíleny tak, aby lépe podporovaly vytváření pracovních míst, růst a konkurenceschopnost?
- Čím se dá prokázat únik uhlíku v rámci stávajícího rámce a lze ho kvantifikovat? Jak by bylo možné tento problém řešit v rámci do roku 2030?
- Jaké jsou konkrétní příčiny pozorovaného vývoje nákladů na energii a do jaké míry je může EU ovlivňovat?
- Jakým způsobem by se měla zohlednit nejistota ohledně úsilí a úrovně závazků ostatních rozvinutých zemí a hospodářsky důležitých rozvojových zemí přijímaných v průběhu probíhajících mezinárodních jednání?
- Jak lze zvýšit právní jistotu pro podniky a zároveň umožnit flexibilitu, aby bylo možné přizpůsobit se měnícím se okolnostem (např. pokroku v mezinárodních jednáních o klimatu a změnám na energetických trzích)?
- Jak může EU zvýšit inovační kapacity zpracovatelského průmyslu? Lze k tomu využít příjmů z dražeb povolenek?
- Jakým způsobem může EU nejlépe využít rozvoj domácích konvenčních a nekonvenčních zdrojů energie v rámci EU, aby se přispělo ke snížení cen energií a závislosti na dovozu?
- Jakým způsobem může EU nejlépe zlepšit zabezpečení dodávek energie interně zajištěním úplného a účinného fungování vnitřního trhu s energií (např. rozvojem nutných spojení) a externě prostřednictvím diverzifikací tras dodávek energie?

4.5. Kapacita a rozložení úsilí

- Jak by měl nový rámec spravedlivě rozdělovat úsilí mezi členské státy? Jaká konkrétní opatření mohou být přijata, aby se zohlednily jejich různé možnosti provádět opatření týkající se klimatu a energetiky?

- Jaké mechanismy by mohly podpořit spolupráci a spravedlivé rozdělení úsilí mezi členské státy při snaze o co nejehospodárnější plnění nových klimatických a energetických cílů?
- Jsou na podporu nového rámce do roku 2030 nutné nové finanční nástroje nebo ujednání?

5. PŘEDLOŽENÍ ODPOVĚDÍ NA TUTO KONZULTACI

Konzultace potrvají do 2. července. Více informací o tom, jak se do konzultace zapojit, naleznete na adrese:

http://ec.europa.eu/energy/consultations/20130702_green_paper_2030_en.htm

PŘÍLOHA

Podkladové informace k otázkám energetiky a klimatu

1. LEGISLATIVNÍ NÁSTROJE, KTERÝMI SE PROVÁDÍ HLAVNÍ CÍLE KLIMATICKO-ENERGETICKÉHO BALÍČKU A HLAVNÍ POLITIKY NA PODPORU JEJICH DOSAŽENÍ

- 1) Směrnice 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o stanovení cíle 20% podílu obnovitelných energií pro každý členský stát.
- 2) Směrnice 2003/87/ES ve znění směrnice 2009/29/ES o přezkumu systému EU pro obchodování s emisemi, v němž se stanoví emisních limitů a harmonizuje se přidělování povolenek pro společnosti.
- 3) Rozhodnutí č. 406/2009/ES (rozhodnutí o „sdílení úsilí“), kterým se jednotlivým členským státům stanoví cíle snížení emisí skleníkových plynů z odvětví, která nejsou zahrnuta do EU ETS.
- 4) Nařízení (ES) č. 443/2009 (CO₂ & automobily) o normě pro emise CO₂ z nových osobních vozidel
- 5) Nařízení (EU) č. 510/2011, kterým se stanoví výkonnostní emisní normy pro nová lehká užitková vozidla v rámci integrovaného přístupu Unie ke snižování emisí CO₂ z lehkých vozidel
- 6) Směrnice 2009/30/ES (směrnice o jakosti paliv), jejímž cílem je snížit emise CO₂ v životním cyklu paliv.
- 7) Směrnice 2009/31/ES, kterou se vytváří příznivý rámec pro zachycování a ukládání uhlíku.
- 8) Směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti, která vymezuje potřebná opatření na úrovni členských států
- 9) Směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov
- 10) Směrnice 2009/125/ES o požadavcích na ekodesign výrobků spojených se spotřebou energie, včetně norem
- 11) Nařízení č. 2006/842/ES o fluorovaných skleníkových plynech a směrnice 2006/40/ES o fluorovaných skleníkových plynech z klimatizačních systémů motorových vozidel
- 12) Směrnice 99/31/ES o postupném ukončování zneškodňování odpadů skládkováním, čímž se sníží emise CH₄
- 13) Směrnice 1991/676/EHS o dusičnanech, přispívající k omezení emisí N₂O
- 14) Směrnice 2009/33/ES o podpoře čistých a energeticky účinných silničních vozidel
- 15) Směrnice Rady 2003/96/ES, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny
- 16) Nařízení 1222/2009 o označování pneumatik s ohledem na palivovou účinnost a jiné důležité parametry
- 17) Nařízení 228/2011, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1222/2009 pokud jde o zkušební metodu pro zjištění přilnavosti za mokra u pneumatik třídy C1

- 18) Nařízení 1235/2011, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1222/2009 pokud jde o klasifikaci přilnavosti pneumatik za mokra, měření valivého odporu a postup ověřování
- 19) Nařízení (ES) č. 714/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou a o zrušení nařízení (ES) č. 1228/2003
- 20) Nařízení (ES) č. 715/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám a o zrušení nařízení (ES) č. 1775/2005
- 21) Rozhodnutí o účetních pravidlech a akčních plánech týkajících se emisí skleníkových plynů a jejich pohlcení v důsledku činností souvisejících s využíváním půdy, změnami využívání půdy a lesnictvím

2. HLAVNÍ REFERENČNÍ DOKUMENTY

Plán přechodu na konkurenceschopné nízkouhlíkové hospodářství do roku 2050

http://ec.europa.eu/clima/policies/roadmap/index_en.htm

Energetický plán do roku 2050

http://ec.europa.eu/energy/energy2020/roadmap/index_en.htm

Bílá kniha: Plán jednotného evropského dopravního prostoru – vytvoření konkurenceschopného dopravního systému účinně využívajícího zdroje

http://ec.europa.eu/transport/themes/strategies/2011_white_paper_en.htm

Plán pro Evropu účinněji využívající zdroje

http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/about/roadmap/index_en.htm

Strukturální reformy evropského trhu s uhlíkem: první zpráva o stavu evropského trhu s uhlíkem v roce 2012

http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/reform/index_en.htm

Zajistit fungování vnitřního trhu s energií

http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/internal_market_en.htm

Obnovitelná energie: významný činitel na evropském trhu s energií

http://ec.europa.eu/energy/renewables/communication_2012_en.htm

Usnesení Evropského parlamentu o plánu přechodu na konkurenceschopné nízkouhlíkové hospodářství do roku 2050

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2012-0086&language=EN&ring=A7-2012-0033>

Usnesení Evropského parlamentu o Bílé knize o jednotném evropském dopravním prostoru

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2011-0584&language=EN&ring=A7-2011-0425>

Usnesení Evropského parlamentu o energetickém plánu do roku 2050

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2013-0088&language=EN&ring=A7-2013-0035>